

ОЦІНКА ЧИСЕЛЬНОСТІ ГРУПИ  
ТРАНСГЕНДЕРНИХ ЛЮДЕЙ В  
УКРАЇНІ

*на замовлення ЦГЗ*

ОЛЕСЯ ТРОФИМЕНКО,  
Центр соціальних експертиз ім. Ю.Саєнка

# Методологія дослідження

- **Мета:** оцінити чисельність трансгендерних людей на національному та регіональному рівнях.
- **Об'єкт:** дані неурядових організацій з охоплення послугами трансгендерних людей та інші оціночні дані про групи трансгендерних людей, результати інтегрованих біоповедінкових досліджень серед трансгендерних людей 2019 року, результати оцінки методом коефіцієнтів та аналізу соціальних мереж.
- **Дизайн:** комбінований, базується на використанні якісних та кількісних методів, а також роботи як із первинною, так і з вторинною інформацією.

# Цільова група дослідження

**Трансгендерні люди** – люди, гендерна ідентичність яких відрізняється від статі, яка була зареєстрована при народженні.

*Трансгендерні чоловіки та жінки, які:*

- можуть не ідентифікувати себе із трансгендерними людьми;
- Проходили/не проходили трансгендерний перехід.

# Завдання дослідження

- Застосувати **показники біоповедінкового дослідження** серед трансгендерних людей в 2019 році в Україні для визначення коефіцієнтів, які дозволять розрахувати оцінний розмір групи.
- Організувати **збір статистичної та іншої релевантної інформації** для розрахунку чисельності трансгендерних людей в регіонах і на національному рівні.
- **Розрахувати оціночну чисельність** трансгендерних людей на регіональному та національному рівнях.
- **Узгодити розраховані оцінки** з регіональними Радами з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу та з Міжвідомчою робочою групою з питань моніторингу та оцінки ефективності виконання програмних заходів з протидії ВІЛ/СНІДу, туберкульозу та інших соціально небезпечних хвороб.

# Вихідні дані:

1. Дані **біоповедінкових досліджень** серед ЧСЧ, РКС 2017 р.;
2. Дані **біоповедінкового дослідження** серед трансгендерних людей у 2019 році;
3. Дані **неурядових організацій (НДО)** з охоплення послугами трансгендерних людей: користування профілактичними послугами в мережі недержавних громадських організацій;
4. Аналіз **програмних даних** донорських організацій;
5. Дані **соціальних мереж** про наявність профілів трансгендерних людей;
6. Кабінетне дослідження – **аналіз міжнародних джерел**;
7. Офіційна **статистика про чисельність населення** України на 1.12.2019 р.;
8. Дані **медичних закладів**, які надають трансгендерним людям послуги;
9. **Експертні опитування** – напівструктуровані інтерв'ю з представниками НУО, які надають послуги трансгендерним людям.

# Методи дослідження (1)

Метод	Опис методу
Екстраполяція даних сусідніх країн	Метод полягає у аналізі міжнародних статистичних даних про кількість трансгендерних людей у інших країнах та екстраполяції цих даних на Україну.
«Охоплення – повторне охоплення»	Джерелом інформації є «польові» результати (контакти з представниками прихованих груп): передбачає, що знаючи кількість опитаних першого разу та частку опитаних першого разу у вибірці другого «охоплення можна розрахувати оцінку загальної чисельності досліджуваної групи».
SS-PSE	Метод, у якому використовуються дані про розмір соціальної мережі кожного учасника, зібрані під час досліджень методом RDS (невизначеність щодо невідомих причин пов'язується із відомими величинами, що включає попередню інформацію про розмір вибірки цільової групи).
Методи коефіцієнтів	Метод аналізу вторинної інформації, який застосовується для оцінки чисельності прихованої групи, якщо є кількісна інформація принаймні з двох незалежних одне від одного джерел і відомо, що виміряні групи перетинаються та є можливість оцінити обсяг цього перетину.

# Методи дослідження (2)

<b>Аналіз програмних даних</b>	Оцінка наявності клієнтів серед трансгендерних людей та їх співставлення із отриманими кодами в підвибірці клієнтів біоповедінкових досліджень.
<b>Експертні опитування</b>	Якісний метод збору інформації, а саме: напівструктуровані інтерв'ю з представниками НУО, які надають послуги трансгендерним людям, з метою уточнення даних про кількість трансгендерних клієнтів, фіксування їх у програмних документах, особливостей підгруп досліджуваної цільової аудиторії тощо.
<b>«Мудрість народу»</b>	Метод розрахунків, під час якого учасникам опитування RDS буде запропоновано оцінити кількість та діапазон чисельності трансгендерних жінок в Україні (в Києві, Одесі, Львові, Чернівцях, Харкові та Херсоні). Цей метод передбачає, що сукупність відповідей респондентів щодо кількості трансгендерних жінок дасть змогу оцінити приблизну їх кількість в Україні.

# Джерела даних

Метод	Джерела даних
Екстраполяція даних сусідніх країн	Дані наукової літератури: % трансгендерних людей серед жінок і чоловіків.
«Охоплення – повторне охоплення»	а) Чи брали участь опитані в інтегрованих біоповедінкових дослідженнях 2017 року (серед ЧСЧ та РКС); б) порівняння індивідуальних кодів з даними інтегрованих біоповедінкових досліджень 2017 року (серед ЧСЧ та РКС).
SS-PSE	Дані інтегрованого біоповедінкового дослідження серед трансгендерних людей 2019 року.
Метод коефіцієнтів	Дані інтегрованого біоповедінкового дослідження серед трансгендерних людей 2019 року
Аналіз програмних даних	а) Чи є опитані клієнтами НУО: дані інтегрованого біоповедінкового дослідження трансгендерних людей 2019 року та програмні дані НУО; б) Чи є опитані клієнтами ВІЛ-сервісу: дані інтегрованого біоповедінкового дослідження трансгендерних людей 2019 року та програмні дані Syrex'у (індивідуальні коди);
Експертні опитування	а) Чи проходили опитані Комісію з питань зміни (корекції) статевої належності при Міністерстві охорони здоров'я України, яка функціонувала до 2016 року: дані інтегрованого біоповедінкового дослідження трансгендерних людей 2019 року та дані Комісії з питань зміни (корекції) статевої належності при Міністерстві охорони здоров'я України; б) Чи користувались опитані послугами Медичного центру "Консіліум медікал" (м.Київ, вул. Глибочицька 17): дані інтегрованого біоповедінкового дослідження трансгендерних людей 2019 року; в) Чи мають опитані профіль на Hornet'і: дані інтегрованого біоповедінкового дослідження трансгендерних людей 2019 року та дані соціальних мереж (ФБ, ВК, Hornet'у тощо); г) Чи користуються опитані сайтами знайомств, форумами, якими саме?
Мудрість народу	а) офіційна статистика щодо кількості населення; б) дані інтегрованого біоповедінкового дослідження серед трансгендерних людей 2019 року.



# Інструментарій дослідження

- 1. Питання у анкеті** біоповедінкового дослідження серед трансгендерних людей щодо:
  - розміру соціальної мережі трансгендерних жінок;
  - користування послугами НУО, назви НУО та номеру картки клієнта;
  - користування соціальними мережами, сайтами для знайомств та іншими інтернет-сайтами (наприклад, форуми);
  - власної оцінки кількості (діапазону) трансгендерних людей в місті дослідження та в Україні;
  - участі у біоповедінкових дослідженнях 2017 р. серед ЧСЧ, РКС тощо.
- 2. Гайди** для проведення експертних інтерв'ю із представниками НУО.
- 3. Форма** для оцінки кількості трансгендерних людей для опитування НУО.

# Географія дослідження

- **23 обласних центри України:** експертні опитування представників НУО та активістів з питань чисельності трансгендерних людей (жінок та чоловіків).
- Дані за результатами **біоповедінкового дослідження трансгендерних жінок** у семи містах: **Дніпро, Чернівці, Київ, Львів, Одеса, Харків, Херсон** та **1 місті (Київ)** за результатами біоповедінкового дослідження трансгендерних **чоловіків**.
- **Програмні дані** МБФ «Альянс громадського здоров'я» із програми «**SyrEx**», щодо кількості трансгендерних жінок та трансгендерних чоловіків, охоплених послугами, наданими у рамках програм профілактики ВІЛ, на рівні спільнот у регіональному розрізі за 2017-2019 роки.

# Сформовані запити щодо статистичної інформації

	Організація	Запит	Результат
1.	МБФ Альянс громадського здоров'я	Отримання статистичних даних із програми «SyrEx»	1315 трансгендерних осіб. Надані дані за областями, без розподілу на жінок та чоловіків.
2.	ВБО «Конвіктус Україна»	Отримання статистичних даних щодо кількості трансгендерних жінок та трансгендерних чоловіків, які отримують послуги організації у регіональному розрізі.	Послуги надані 403 трансгендерним людям в м. Києві та 15 - в Київській області. Розподіл трансгендерних людей на чоловіків та жінок не проводився.
3.	Hornet	Кількість профілів трансгендерних чоловіків та жінок у регіональному розрізі	<b>Відповідь не отримана</b>
4.	Медичний центр "Консіліум медікал" (м.Київ, вул. Глибочицька 17)	Кількість трансгендерних жінок та трансгендерних чоловіків, які отримують послуги організації.	70 пацієнтів, без розподілу на трансгендерних чоловіків та жінок.
5.	Департамент реєстрації та систематизації правових актів	Отримання офіційних статистичних даних щодо: <ul style="list-style-type: none"> <li>кількості людей, які змінили в офіційних документах стать з чоловічої на жіночу;</li> <li>кількості людей, які змінили в офіційних документах стать з жіночої на чоловічу.</li> </ul>	Відповідь: не ведеться окрема статистична звітність щодо кількості розглянутих справ у зв'язку із внесенням змін до актових записів цивільного стану після зміни (корекції) статевої належності.
6.	Міністерство охорони здоров'я України	Отримання офіційних статистичних даних щодо кількості осіб, які зверталися до Комісії з питань зміни (корекції) статевої належності: <ul style="list-style-type: none"> <li>кількість тих, хто звертався до Комісії;</li> <li>кількість тих, хто отримав від Комісії медичне свідоцтво про зміну (корекцію) статевої належності.</li> </ul>	з 2013 по 2016 роки, загалом розглянуто 58 заяв, видано 21 медичне свідоцтво про зміну статевої належності, видано 24 висновки і дозволи на зміну статі, надано 13 відмов, без розподілу за статтю та регіонами.

# Аналіз даних

Основою для **аналізу результатів** дослідження будуть:

- ✓ транскрипти інтерв'ю;
- ✓ форми для оцінки кількості трансгендерних людей за результатами опитування НУО;
- ✓ програмні дані донорських організацій;
- ✓ дані біоповедінкового дослідження серед трансгендерних людей, а також серед ЧСЧ та РКС 2017 р.
- ✓ експертні оцінки кількості трансгендерних людей.

Після отримання даних із усіх вказаних джерел, будуть виведені **діапазони чисельності** трансгендерних людей.

Для проведення аналізу будуть враховані **середні показники** чисельності для кожного міста дослідження.

Для визначення достовірності отриманих оцінок та визначення фінальних показників чисельності трансгендерних людей, будуть проведені **фінальні експертні оцінки**.

# Обмеження та ризики дослідження

1. **Цільова група дослідження:** доволі широка цільова аудиторія, розподілена на безліч підгруп, яку неможливо охопити повною мірою в рамках даного дослідження;
2. **Обмеженість доступу** до офіційних статистичних даних (Міністерство охорони здоров'я, Департаменти тощо);
3. **Обмежена географія** біоповедінкового дослідження - проводиться лише у 7 містах України;
4. **Обмежена цільова група** біоповедінкового дослідження – лише серед трансгендерних жінок. До оцінки чисельності включатимуться усі респонденти – трансгендерні жінки у 7 містах, та трансгендерні чоловіки лише у м.Києві, які вкажуть на відмінність між біологічною статтю та гендерною ідентичністю.
5. **Обмежені статистичні показники** виключно клієнтами НУО та Медичного центру.

# Питання для обговорення

1. Які **джерела даних** потрібно включити додатково?
2. Які державні та недержавні **організації** слід включити до Робочої групи?
3. Які **методи** оцінки чисельності варто додати до дослідження?
4. Яким чином варто **конкретизувати цільову групу** оцінки чисельності? На якій із **груп** варто зосередити увагу?
5. **Географія дослідження**: яким чином охопити усі області України? Як **охопити області**, в яких не заплановано проведення біоповедінкового дослідження?
6. Як мінімізувати **обмеження методів** дослідження?
7. Рекомендації.

Дякуємо за увагу!